

Część I. Podstawy bakteriologii

- 1 Wiadomości ogólne
 - I. Mikrobiologia lekarska 3
 - II. Podział drobnoustrojów chorobotwórczych 4

Budowa, fizjologia i podział bakterii

 - I. Budowa bakterii 7
 - II. Fizjologia bakterii 12
 - III. Klasyfikacja bakterii 19

- 3 Genetyka bakterii 23
 - I. Materiał genetyczny bakterii 23
 - II. Mutacje bakteryjne 25
 - III. Mechanizmy naprawy mutacji 27
 - IV. Supresja mutacji 30
 - V. Przekazywanie DNA między bakteriami 30
 - VI. Genetyczne podstawy patogenności bakterii 38
 - VII. Operony 39

- Leki przeciwbakteryjne 45
 - I. Założenia ogólne 45
 - II. Podział 48

- 5 Oporność bakterii na antybiotyki 57
 - I. Wstęp 57
 - n. Nabycie oporności bakteryjnej 57
 - III. Mechanizmy oporności bakteryjnej 58
 - IV. Oporność bakterii w zależności od klasy leków 62
 - V. Określenie wrażliwości na antybiotyki 62

6	Dezynfekcja i sterylizacja	65
	I. Definicje	65
	II. Chemiczne środki przeciw drobnoustrojom	65
	III. Fizyczne metody niszczenia drobnoustrojów	67
7	Czynniki zjadliwości bakteryjnej	69
	I. Wstęp	69
	II. Otoczki	69
	III. Adhezyny	70
	IV. Inwazyjność	70
	V. Egzoenzymy	71
	VI. Toksyny	71

Część II. Odporność a zakażenie

8	Przeciwważne mechanizmy obronne organizmu	79
	I. Zagadnienia ogólne	79
	II. Nieswoiste mechanizmy obronne	79
	UI. Odporność, w której pośredniczą przeciwciała (humoralna)	80
	IV. Odporność komórkowa	82
	V. Unikanie odpowiedzi immunologicznej	85
9	Immunoprofilaktyka	89
	I. Wstęp	89
	n. Rys historyczny	89
	III. Typy szczepionek	90
	IV. Szczepionki jako immunoterapeutyki	93
	V. Schematy szczepień	95

Część III. Bakteriologia kliniczna

10	Diagnostyka laboratoryjna zakażeń bakteryjnych	99
	I. Wstęp	99
	n. Mikroskopowe badanie materiałów pobranych od pacjentów	99
	m. Wykrywanie swoistych makrocząstek	100
	IV. Hodowla i izolacja drobnoustrojów	102
	V. Testy serologiczne	105

11	Flora fizjologiczna	107
	I. Wstęp	107
	II. Znaczenie flory fizjologicznej	107
	III. Chorobotwórczość flory fizjologicznej	108
	IV. Anatomiczne rozmieszczenie flory fizjologicznej	108
12	Ziarenkowce Gram-dodatnie: <i>Staphylococcus</i> i <i>Streptococcus</i>	113
	I. <i>Staphylococcus</i> , gronkowce	113
	U. <i>Streptococcus</i> , paciorkowce	118
13	Laseczki Gram-dodatnie: <i>Corynebacterium</i> , <i>Listeria</i> , <i>Clostridium</i> i <i>Bacillus</i>	127
	I. Wstęp	127
	II. <i>Corynebacterium diphtheriae</i> (maczugowiec błonicy)	127
	III. <i>Listeria monocytogenes</i>	130
	IV. <i>Clostridium</i>	132
	V. <i>Bacillus</i>	138
14	Ziarenkowce Gram-ujemne: <i>Neisseria</i> i <i>Moraxella</i>	141
	I. <i>Neisseria</i>	141
	II. <i>Moraxella</i>	150
15	Pałeczki Gram-ujemne I: <i>Haemophilus</i> i <i>Bordetella</i>	151
	I. <i>Haemophilus</i>	151
	II. <i>Bordetella</i>	155
16	Pałeczki Gram-ujemne II: <i>Enterobacteriaceae</i> i inne enteropatogenne pałeczki Gram-ujemne	161
	I. Wstęp	161
	II. <i>Enterobacteriaceae</i>	161
	III. <i>Vibrionaceae</i>	173
	IV. <i>Campylobacter</i> i <i>Helicobacter</i>	177
17	Pałeczki Gram-ujemne III: bakterie oportunistyczne i pochodzenia zwierzęcego	181
	I. Bakterie oportunistyczne	181
	II. Bakterie pochodzenia zwierzęcego	185

18	Prątki	191
	I. Wstęp	191
	II. <i>Mycobacterium tuberculosis</i>	193
	III. Prątki inne niż gruźlicze	196
	IV. <i>Mycobacterium leprae</i>	198
19	Krętki	201
	I. Wstęp	201
	II. <i>Treponema</i>	201
	III. <i>Borrelia</i>	207
	IV. <i>Leptospira</i>	210
20	<i>Legionellaceae</i> , <i>Mycoplasmataceae</i> , <i>Actinomycetaceae</i> i inne podobne drobnoustroje	213
	I. <i>Legionellaceae</i>	213
	II. <i>Mycoplasmataceae</i>	215
	III. <i>Actinomycetaceae</i>	218
21	Bakterie wewnątrzkomórkowe: <i>Chlamydiae</i> , <i>Rickettsiaceae</i> i <i>Bartonellaceae</i>	221
	I. Wstęp	221
	II. <i>Chlamydiae</i>	221
	III. <i>Rickettsiaceae</i>	227
	IV. <i>Bartonellaceae</i>	231

Część IV. Wirusologia ogólna

22	Właściwości ogólne i klasyfikacja wirusów	235
	I. Ogólna charakterystyka	235
	II. Budowa wirusa	237
	III. Nazewnictwo i klasyfikacja wirusów	239
23	Replikacja wirusów	241
	I. Wzajemna zależność między wirusem a komórką gospodarza	241
	II. Fazy replikacji wirusowej	241
	III. Cykl replikacyjny ważniejszych wirusów DNA zakażających ludzi	247
	IV. Cykl replikacyjny ważniejszych wirusów RNA zakażających ludzi	251

24	Genetyka wirusów	257
	I. Genomy wirusowe	257
	II. Mutacje wirusów	258
	III. Oddziaływania między wirusami	259
	IV. Znaczenie zmienności genetycznej w ewolucji wirusów	264
25	Interferony i związki przeciwwirusowe	265
	I. Wstęp	265
	II. Grupy związków przeciwwirusowych	265
	III. Oporność na związki przeciwwirusowe	272
26	Zakażenia wirusowe: epidemiologia, patogeneza i patologia	273
	I. Epidemiologia	273
	II. Patogeneza	275
	III. Patologia	280
27	Nowotworowe wirusy DNA i retrowirusy	283
	I. Wstęp	283
	II. Nowotworowe wirusy DNA	285
	III. Retrowirusy	289
	IV. Teoria dwuetapowości procesu transformacji nowotworowej	294
28	Wirusy a układ immunologiczny	295
	I. Wstęp	295
	II. Odporność, w której pośredniczą przeciwciała (humoralna)	295
	III. Odporność komórkowa (CMI)	296
	IV. Patologiczne następstwa przeciwwirusowej odpowiedzi immunologicznej	298
	V. Unikanie odpowiedzi immunologicznej	299

Część V. Wirusologia kliniczna

29	Diagnostyka laboratoryjna zakażeń wirusowych	303
	I. Hodowla i izolacja wirusów	303
	II. Serologia	305
	III. Hybrydyzacja DNA	307

30	Wirusy DNA I: herpeswirusy	309
	I. Wstęp	309
	II. Wirus opryszczki pospolitej (HSV)	309
	III. Wirus ospy wietrznej-półpaśca	312
	IV. Wirus Epsteina-Barr	313
	V. Wirus cytomegalii (CMV)	314
	VI. Ludzki herpeswirus 6	316
31	Wirusy DNA II: papowawirusy	317
	I. Wstęp	317
	II. Papillomawirusy	317
	III. Poliowirusy	319
32	Wirusy DNA III: adeno wirusy, pokswirusy i parwowirusy	321
	I. Adenowirusy	321
	II. Pokswirusy	323
	III. Parwowirusy	324
33	Wirusy RNA I: pikornawirusy	325
	I. Wstęp	325
	II. Enterowirusy	325
	III. Rynowirusy	330
34	Wirusy RNA II: arbowirusy i wirus różyczki	333
	I. Wstęp	333
	II. Arbowirusy	333
	III. Wirus różyczki	337
35	Wirusy RNA III: ortomiksowirusy	339
	I. Ogólna charakterystyka	339
	II. Epidemiologia	339
	III. Patogeneza i obraz kliniczny	340
	IV. Rozpoznanie	341
	V. Leczenie	341
	VI. Powikłania	341
	VII. Zapobieganie	342

36	Wirusy RNA IV: paramikso wirusy	343
	I. Wstęp	343
	II. Wirusy paragrypy	343
	III. Wirus świnki (nagminnego zapalenia ślinianek przyusznych)	344
	IV. Wirus odry	345
	V. Syncytialny wirus oddechowy (wirus RS)	347
37	Wirusy RNA V: inne wirusy RNA	349
	I. Rabdowirusy	349
	II. Koronawirusy	351
	III. Kalicywirusy	352
	IV. Filowirusy	353
	V. Arenawirusy	353
	VI. Bunyawirusy	354
	VII. Reowirusy	355
38	Wirusy zapalenia wątroby	357
	I. Wstęp	357
	II. Wirus zapalenia wątroby typu A (HAV)	357
	III. Wirus zapalenia wątroby typu B (HBV)	358
	IV. Wirus zapalenia wątroby typu C (HCV)	363
	V. Wirus zapalenia wątroby typu D (HDV, wirus delta)	366
	VI. Wirus zapalenia wątroby typu E (HEV)	367
	VII. Inne wirusy zapalenia wątroby	368

Część VI. Mikologia

39	Podstawy mikologii	371
	I. Charakterystyka i klasyfikacja grzybów	371
	II. Morfologia grzybów	371
	III. Budowa	372
	IV. Patogeneza	372
	V. Epidemiologia	373
40	Rozpoznanie i leczenie grzybic	375
	I. Rozpoznanie	375
	II. Leczenie przeciwgrzybicze	376

41	Dermatofity i grzyby nitkowate	341
	I. Grzybice skórne	381
	II. Grzybice podskórne	383
	III. Grzybice wywołane przez inne grzyby nitkowate	384
42	Drożdżaki i grzyby dimorficzne	387
	I. Zakażenia spowodowane przez drożdżaki	387
	II. Zakażenia spowodowane przez grzyby dimorficzne	390
43	Grzybice oportunistyczne	399
	I. Etiologia	399
	II. Czynniki predysponujące do zakażenia	399
	III. Objawy kliniczne	400
	IV. Rozpoznanie	401
	V. Leczenie	402

Część VII. Parazytologia

44	Rozpoznawanie i leczenie zarażeń pasożytniczych	405
	I. Zagadnienia ogólne	405
	II. Rozpoznawanie zarażeń pasożytniczych	405
	III. Leczenie zarażeń pasożytniczych	407
45	Protozoologia lekarska	415
	I. Wstęp	415
	II. Ameby	415
	III. Wiciowce	419
	IV. Orzęski	427
	V. Zarodnikowce (sporozoa)	428
	VI. <i>Pneumocystis carinii</i>	435
46	Robaki pasożytnicze	437
	I. Robaki obłe (<i>Nematodes</i>)	437
	II. Robaki płaskie (<i>Cestodes</i>)	449
	III. Przywry (<i>Trematodes</i>)	453

Część VIII. Najważniejsze choroby zakaźne

- 47 Bakteriemia i posocznica 461
- I. Wstęp 461
 - II. Rozpoznanie bakteriemii 462
 - III. Leczenie bakteriemii i posocznicy 464
 - IV. Zakażenia przebiegające z bakteriemia i posocznicą 465
- 48 Zapalenie płuc 471
- I. Wstęp 472
 - II. Bakteryjne zapalenie płuc 472
 - III. Wirusowe zapalenie płuc 476
 - IV. Grzybicze zapalenie płuc 479
- 49 Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu 483
- I. Wstęp 483
 - II. Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych 484
 - III. Aseptyczne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych 489
 - IV. Wirusowe zapalenie mózgu 495
- 50 Choroby zwyrodnieniowe mózgu wywoływane przez wirusy i czynniki atypowe 497
- I. Wstęp 497
 - II. Podostre stwardniające zapalenie mózgu (SSPE) 498
 - III. Postępująca leukoencefalopatia wielogniskowa (PML) 499
 - IV. Zwyrodnieniowe retro wirusowe choroby ośrodkowego układu nerwowego 501
 - V. Choroby zwyrodnieniowe wywoływane przez czynniki atypowe (kuru, choroba Creutzfeldta-Jacoba choroba Gerstmann-
-Strausslera-Scheinkera) 502
- 51 Zakażenia układu moczowego 505
- I. Wstęp 505
 - II. Zakażenia cewki, pęcherza moczowego i miedniczek nerkowych 505
 - III. Zapalenie gruczołu krokowego 509

52	Zapalenie żołądka i jelit oraz zatrucia pokarmowe	513
	I. Wstęp	513
	II. Zakaźna biegunka, zapalenie żołądka i jelit	515
	III. Zatrucia pokarmowe	518
	IV. Biegunka wirusowa	520
	V. Biegunka pasożytnicza	520
53	Zakażenia bakteriami beztlenowymi	523
	I. Ogólna charakterystyka bakterii beztlenowych	523
	II. Zakażenia wywoływane bakteriami beztlenowymi	524
54	Choroby przenoszone drogą płciową	531
	I. Wstęp	531
	II. Epidemiologia	531
	III. Badanie chorego	533
	IV. Diagnostyka laboratoryjna	534
	V. Leczenie	536
	VI. Zapobieganie	536
	VII. Powikłania	537
55	Wirusowe zapalenie wątroby	541
	I. Wstęp	542
	II. Ostre wirusowe zapalenie wątroby	545
	III. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby	547
56	Wirusowe choroby wysypkowe	551
	I. Wstęp	551
	II. Ostre choroby wirusowe z wysypką grudkowo-plamistą	553
	III. Ostre choroby wirusowe z wysypką pęcherzykową	557
	IV. Ostre choroby wirusowe z wysypką pokrzywkową	560
	V. Ostre choroby wirusowe z wysypką plamicową i wybroczynową	560
	VI. Ostre choroby wirusowe związane z rumieniem wielopostaciowym i zespołem Stevensa-Johnsona	561
57	HIV i AIDS	565
	I. Wstęp	565
	II. Ludzkie wirusy upośledzenia odporności	566
	III. Epidemiologia	567

IV. Patogeneza	569
V. Kliniczne fazy zakażenia wirusem HIV	573
VI. Diagnostyka laboratoryjna	576
VII. Leczenie	577
VIII. Immunoprofilaktyka	580
Zestawienie tabel	583
Najważniejsze bakterie	584
Najważniejsze bakterie chorobotwórcze — lokalizacja i wywoływane schorzenia	588
Najważniejsze wirusy DNA	589
Najważniejsze wirusy RNA	591
Najważniejsze grzyby chorobotwórcze	594
Najważniejsze pasożyty człowieka	596
Zależność między wiekiem chorego a drobnoustrojem wywołującym dane zakażenie	597
Egzamin końcowy	599
Skorowidz	627